

Serviciul european de asistență pentru evaluare pentru PAC

ORIENTARI

ELABORAREA PLANURILOR DE EVALUARE

IANUARIE 2023

This document contains the translation of the guidelines "Design of Evaluation Plans" March 2023. The translation is intended to make the guidelines more helpful and accessible to different stakeholders. Note: The translated text has not been subject to a layout and editorial check. The final reference text is the English version of the guidelines available at the following [link](#).

Funded by
the European Union

Aviz privind drepturile de autor

© Uniunea Europeană, 2023

Reproducerea textului este autorizată cu condiția menționării sursei.

Referire recomandată:

COMISIA EUROPEANĂ – Direcția Generală Agricultură și Dezvoltare Rurală – Unitatea A.3 (2023): Orientări. Elaborarea planurilor de evaluare. Bruxelles, ianuarie 2023.

Declarație de declinare a responsabilității:

Informațiile și opiniile prezentate în acest raport aparțin autorului (autorilor) și nu reflectă în mod necesar opinia oficială a Comisiei. Comisia nu garantează precizia datelor incluse în prezentul raport. Nici Comisia Europeană, nici persoanele care acționează în numele Comisiei nu pot fi considerate răspunzătoare pentru modul în care ar putea fi utilizate informațiile cuprinse în prezenta publicație.

Serviciul european de asistență pentru evaluare pentru PAC oferă sprijin pentru activitățile de monitorizare și evaluare la nivelul UE și al statelor membre. Acesta funcționează sub îndrumarea Unității A.3 „Performanța politicilor” din cadrul DG AGRI a Comisiei Europene (CE). Serviciul european de asistență pentru evaluare pentru PAC sprijină toate părțile interesate de evaluare, în special DG AGRI, autoritățile naționale, autoritățile de management și evaluatorii, prin dezvoltarea și diseminarea unor metodologii și instrumente adecvate; colectarea și schimbul de bune practici; consolidarea capacităților, precum și comunicarea cu membrii rețelei pe teme legate de evaluare.

Informații suplimentare cu privire la activitățile Serviciului european de asistență pentru evaluare pentru PAC sunt disponibile pe internet prin intermediul serverului Europa (https://eu-cap-network.ec.europa.eu/eu-cap-network/support/european-evaluation-helpdesk_en).

Serviciul european de asistență pentru evaluare pentru PAC

Rue Belliard 12, Bruxelles, Belgia

+32 2 808 10 24

evaluation@eucapnetwork.eu

CUPRINS

Contents

Cuprins	iii
Lista acronimelor	iv
Mulțumiri	v
Introducere	1
1. Cadrul juridic	4
2. Prezentarea planului de evaluare	7
3. Conținut-cheie al planului de evaluare	9
3.1 Obiective și nevoi de evaluare	11
3.2 Guvernanță și coordonare	16
3.3 Analiza privind părțile interesate	19
3.4 Calendar	22
3.5 Date și informații	26
3.6 Comunicare și măsuri subsecvente	30
3.7 Resurse, suport tehnic și consolidarea capacităților	33
Anexă – Definițiile criteriilor de evaluare	36

TABELE

Tabelul 1 – Prezentarea planului de evaluare (conținut minim și recomandat)	7
Tabelul 2 – Conținutul propus pentru secțiunea 1 din planul de evaluare	11
Tabelul 3 – Conținutul propus pentru secțiunea 2 din planul de evaluare	16
Tabelul 4 – Conținutul propus pentru secțiunea 3 din planul de evaluare	19
Tabelul 5 – Conținutul propus pentru secțiunea 4 din planul de evaluare	22
Tabelul 6 – Conținutul propus pentru secțiunea 5 din planul de evaluare	26
Tabelul 7 – Conținutul propus pentru secțiunea 6 din planul de evaluare	30
Tabelul 8 – Conținutul propus pentru secțiunea 7 din planul de evaluare	33

FIGURI

Figura 1 – Structura minimă a planului de evaluare	9
Figura 2 – Legăturile dintre diferitele secțiuni ale planului de evaluare	9

CASETE

Caseta 1 – Definiții utilizate pentru criteriile de evaluare	36
--	----

LISTA ACRONIMELOR

AKIS	Sistem de cunoștințe și inovare în agricultură
AM	Autoritate de management
CE	Comisia Europeană
DG AGRI	Direcția Generală Agricultură și Dezvoltare Rurală
GAEC	Bune condiții agricole și de mediu
GAL	Grup de acțiune locală
IF	Instrument financiar
M&E	Monitorizare și evaluare
OS	Obiectiv specific
OT	Obiectiv transversal
PAC	Politica agricolă comună
PMEF	Cadru de performanță, monitorizare și evaluare
SM	Stat membru
UMA	Unitate de muncă pe an

MULȚUMIRI

Orientările au fost elaborate de o echipă internațională formată din experți în evaluare, printre care s-au numărat și Costas Apostolopoulos, Neringa Viršilienė și Sari Rannanpää. Maria Coto, Jérôme Paperou și Stephanie Vella au furnizat contribuții suplimentare. Activitatea a fost coordonată de Serviciul european de asistență pentru evaluare pentru PAC, sub îndrumarea lui Marili Parissaki. Valdís Kudinš și Hannes Wimmer au asigurat evaluarea calității și a coerenței. Brigit Zomer, Steve Gillman și Jules Vincent sunt responsabili de calitatea generală și aspectul vizual al orientărilor finale.

Reprezentanții DG AGRI au contribuit la asigurarea coerenței orientărilor cu cadrul de politică al UE.

Reprezentanții statelor membre au prezentat observații cu privire la versiunile preliminare ale orientărilor în cadrul consultărilor grupului de reprezentare din noiembrie 2022.

INTRODUCERE

Importanța evaluării: de ce se efectuează evaluări ale planurilor strategice PAC?

Evaluările sunt efectuate deoarece oferă beneficii semnificative pentru un proces mai bun și mai eficient de planificare și punere în aplicare a politicilor. Mai precis, evaluările planurilor strategice PAC sunt utile pentru:

- demonstrarea progreselor și a realizărilor planurilor strategice PAC și justificarea utilizării finanțării;
- furnizarea de informații care pot îmbunătăți orientarea intervențiilor și, prin urmare, pot spori eficiența politicii;
- asigurarea responsabilității și a transparenței punerii în aplicare a planului strategic PAC;
- asigurarea rolului de canal de comunicare între autoritatea de management (AM) și principalele părți interesate implicate în conceperea și punerea în aplicare a planului, inclusiv Comisia Europeană;
- furnizarea de dovezi și a unei baze analitice solide pentru elaborarea planurilor/politicilor viitoare;
- instituirea unui proces de învățare continuă și de îmbunătățire care contribuie la o mai bună calitate a punerii în aplicare și a conceperii viitoare a planurilor.

Cerințele legale stabilesc condițiile care asigură efectuarea evaluărilor. În perioada 2023-2027, statele membre au obligația de a-și evalua planurile strategice PAC în timpul punerii în aplicare și după punerea în aplicare (evaluare *ex post*). În conformitate cu cerințele legale prevăzute la articolul 140 din Regulamentul (UE) 2021/2115, evaluările au scopul de a îmbunătăți calitatea elaborării și a punerii în aplicare a planurilor.

De ce trebuie să existe un plan de evaluare?

Un plan de evaluare este un document scris care descrie modul în care vă veți evalua planul strategic PAC, precum și modul în care intenționați să utilizați rezultatele evaluării pentru îmbunătățirea punerii în aplicare și a procesului decizional. Planul de evaluare clarifică modul în care veți descrie „ce”, „cum” și „de ce conține” pentru planul dumneavoastră strategic PAC.

Pentru a îndeplini cerințele de evaluare, statele membre (SM) elaborează un plan de evaluare care trebuie să respecte cerințele minime enumerate în anexa II la Regulamentul (UE) 2022/1475¹. Planul de evaluare conține, printre altele, informații cu privire la evaluările planificate în perioada de punere în aplicare 2023-2027 și la evaluarea *ex post* din 2031.

Planul de evaluare este prezentat comitetului de monitorizare în termen de cel mult un an de la aprobarea planurilor strategice PAC². Comisia Europeană (CE) doar ia notă de planul de evaluare, neavând obligația să îl aprobe. Cu toate acestea, statele membre fac schimb de informații privind

¹ Articolul 4 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2022/1475.

² Articolul 140 din Regulamentul (UE) 2021/2115.

activitățile de evaluare și constatările cu CE după examinarea de către comitetul de monitorizare și cel târziu cu o lună înainte de reuniunea anuală de revizuire³. Trebuie să se partajeze cu CE⁴:

- informații privind activitățile și constatările evaluării, în special progresele înregistrate în efectuarea evaluărilor, sinteze ale evaluărilor și eventualele măsuri subsecvente ca urmare a constatărilor;
- eventualele modificări ale planului de evaluare.

Care sunt beneficiile planului de evaluare?

Planul de evaluare garantează că:

- se vor efectua toate activitățile de evaluare corespunzătoare;
- vor fi disponibile resurse suficiente și adecvate pentru efectuarea tuturor evaluărilor necesare;
- datele necesare pentru evaluări vor fi disponibile în timp util și într-un format adecvat.

Astfel, planul de evaluare permite statelor membre:

- să îmbunătățească planificarea și structura evaluărilor planului strategic PAC;
- să îmbunătățească orientarea activităților de monitorizare și evaluare, stabilind o legătură clară între acestea, cu alinierea la nevoile prioritare ale diferitelor părți interesate implicate în planul strategic PAC;
- să îmbunătățească utilizarea rezultatelor evaluării, utilitatea acestora, integrarea lor efectivă, precum și comunicarea și diseminarea acestora.

Obiectivul prezentelor orientări

Orientările privind „Elaborarea planurilor de evaluare” sunt facultative. Prezentele orientări au scopul de a oferi un conținut minim și recomandat pentru planurile de evaluare, care poate fi adaptat în continuare la nevoile statelor membre.

Scopul prezentelor orientări este dublu:

- să ofere orientări cu privire la elaborarea planului de evaluare, pe baza conținutului minim prevăzut de cadrul juridic;
- să propună un conținut suplimentar pentru planul de evaluare, pentru a promova o mai bună planificare, punere în aplicare și utilizare a evaluărilor la nivelul statelor membre.

Grupuri-țintă pentru aceste orientări facultative

Principalul grup-țintă al acestor orientări este reprezentat de autoritățile de management pentru planurile strategice PAC, care sunt responsabile de elaborarea planului de evaluare. Printre alte grupuri-țintă se

³ Articolul 5 din Regulamentul (UE) 2022/1475.

⁴ Articolul 124 alineatul (3) litera (d) și articolul 124 alineatul (4) litera (c) din Regulamentul (UE) 2021/2115.

numără comitetul de monitorizare și agențiile de plăți, care sunt implicate în pregătirea planului de evaluare.

Structura și conținutul orientărilor

Orientările includ o descriere a elementelor-cheie ale planului de evaluare, ținând seama de cerințele legale minime. De asemenea, acestea sugerează un conținut suplimentar pentru fiecare secțiune a planului de evaluare, descriu termenii-cheie care trebuie avuți în vedere, oferă exemple de întrebări-cheie care trebuie adresate la elaborarea fiecărei secțiuni a planului de evaluare și evidențiază legăturile dintre diferitele secțiuni. Orientările sunt completate de un set de instrumente care include o descriere detaliată a etapelor de lucru propuse pentru elaborarea fiecărei secțiuni a planului de evaluare.

1. CADRUL JURIDIC

Pentru elaborarea planului de evaluare, statele membre trebuie să țină seama de ceea ce se prevede în regulamentele relevante în legătură cu ceea ce trebuie evaluat, când și în ce mod.

Ce anume trebuie evaluat?

Statele membre evaluează fiecare obiectiv specific (OS) (10 în total) cel puțin o dată în cursul perioadei de punere în aplicare, dacă este cazul, în conformitate cu logica de intervenție a planului strategic PAC. OS-urile pot fi evaluate individual sau grupate (și anume în cazul evaluărilor cuprinzătoare care acoperă mai multe obiective) în conformitate cu logica de intervenție a planului strategic PAC⁵. În cazul în care un OS nu este evaluat în cursul perioadei de punere în aplicare, statele membre ar trebui să furnizeze o justificare în acest sens.

Intervențiile sau temele specifice vor fi evaluate în funcție de nevoile de evaluare ale statului membru, de logica de intervenție a planului strategic PAC și de stadiul punerii în aplicare. Printre exemplele de astfel de teme se numără⁶:

- identificarea valorii adăugate a inițiativei LEADER;
- rețeaua națională PAC;
- sistemul de cunoștințe și inovare în agricultură (AKIS);
- structura în ceea ce privește mediul și clima⁷.

Simplificarea pentru beneficiarii finali și administrații este, de asemenea, un subiect potențial al evaluării în contextul eficienței⁸.

Când?

CE și statele membre vor trebui să efectueze evaluări în perioada 2023-2027. În conformitate cu articolul 140 din Regulamentul (UE) 2021/2115, statele membre vor trebui să efectueze două tipuri de evaluări:

- evaluări „în perioada de punere în aplicare” (2023-2027), deși nu sunt specificate date precise;
- o „evaluare *ex post*” până la 31 decembrie 2031.

Evaluările din cursul perioadei de punere în aplicare ar trebui planificate astfel încât rezultatele să fie disponibile pentru discutarea următorului PAC, și anume după 2027, la nivelul UE, precum și pentru următorul plan strategic PAC la nivelul statelor membre. Dacă este cazul, statele membre utilizează, de asemenea, date din perioada de programare anterioară 2014-2022 pentru evaluări⁹.

⁵ Articolul 2 litera (a) din Regulamentul (UE) 2022/1475.

⁶ Articolul 2 litera (d) din Regulamentul (UE) 2022/1475.

⁷ În conformitate cu articolul 109 alineatul (2) litera (a) din Regulamentul (UE) 2021/2115 (standarde și condiționalități GAEC).

⁸ Articolul 1 alineatul (3) din Regulamentul (UE) 2022/1475.

⁹ Articolul 2 litera (e) din Regulamentul (UE) 2022/1475.

Cum?

Statele membre ar trebui să desfășoare acțiunile enumerate mai jos în ceea ce privește evaluarea. Întrucât aceste acțiuni sunt tipice într-un cadru de evaluare, se poate deduce că statele membre ar trebui să stabilească un astfel de cadru care să includă:

- **Utilizarea criteriilor de evaluare relevante**, ținând seama de domeniul de aplicare, de tipul și de adoptarea intervenției din cadrul planului strategic PAC¹⁰. Criteriile de evaluare sunt: eficacitate, eficiență, relevanță, coerență și valoare adăugată la nivelul Uniunii (**anexa la prezentele orientări oferă definițiile criteriilor de evaluare în conformitate cu Orientările privind o mai bună legislație**)¹¹. În plus, statele membre vor evalua, de asemenea, impactul în ceea ce privește contribuția lor la îndeplinirea obiectivelor generale ale PAC și OS-urilor vizate de planul strategic PAC în cauză, utilizând indicatori de impact¹². Aceasta înseamnă că, în cazul în care nu este abordat un OS, nu există nicio cerință de evaluare a impactului. Cu toate acestea, trebuie furnizată o justificare¹³. Impactul global al planului strategic PAC va fi evaluat numai în cadrul evaluării *ex post*¹⁴.
- **Luarea în considerare a domeniului de aplicare teritorial al intervențiilor**, după caz. Acest lucru este valabil în special pentru intervențiile care nu sunt puse în aplicare la nivel național, ci la nivel regional sau local¹⁵.
- **Identificarea elementelor-cheie pentru evaluare care trebuie examinate**. În ceea ce privește criteriile de evaluare a eficacității, anexa I la Regulamentul (UE) 2022/1475 include specificații suplimentare, în special pentru fiecare OS, identifică elementele-cheie pentru evaluare (care impun o obligație de evaluare), precum și factorii de succes¹⁶ (recomandați, fără caracter obligatoriu). Cu toate acestea, pentru celelalte criterii de evaluare, anexa I nu include nicio specificație.
- **Formularea întrebărilor de evaluare și a factorilor de succes** pentru a examina criteriile de evaluare privind eficacitatea, eficiența, relevanța, coerența și valoarea adăugată la nivelul Uniunii¹⁷. Factorii de succes din anexa I la Regulamentul (CE) 2022/1475 reprezintă doar recomandări. În perioada de programare anterioară, la nivelul UE existau 30 de întrebări de evaluare comune, însoțite de criterii de apreciere la nivelul ariei de intervenție și la nivel de program. În perioada actuală, un stat membru își poate elabora propriile întrebări de evaluare pentru a examina criteriile de evaluare de mai sus.
- **Luarea în considerare a tuturor indicatorilor comuni relevanți** (indicatori de realizare, de rezultat, de impact și de context) pentru a analiza efectele planurilor strategice PAC asupra

¹⁰ Articolul 2 litera (b) din Regulamentul (UE) 2022/1475.

¹¹ Articolul 1 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2022/1475.

¹² Articolul 140 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2021/2115.

¹³ Articolul 2 litera (a) din Regulamentul (UE) 2022/1475.

¹⁴ Articolul 3 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2022/1475 și articolul 140 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2021/2115.

¹⁵ Articolul 2 litera (c) din Regulamentul (UE) 2022/1475.

¹⁶ Expresia „factori de succes” înlocuiește expresia „criterii de apreciere” utilizată în perioada 2014-2020.

¹⁷ Articolul 1 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2022/1475.

obiectivelor specifice¹⁸. Efectele nete ar trebui calculate pentru indicatorii de impact individuali enumerați în anexa III la Regulamentul (UE) 2022/1475¹⁹.

- **Utilizarea unor informații relevante suplimentare** (cantitative și calitative) **și a unor indicatori specifici**, alții decât cei comuni, dacă este necesar, pentru a contribui la formularea unor concluzii relevante privind impactul planurilor strategice PAC²⁰.

Cadrul de reglementare utilizează expresia „după caz” în diferite situații atunci când se referă la ce și cum trebuie evaluat. Aceasta înseamnă că statele membre ar trebui să abordeze toate aspectele relevante. Unele aspecte pot fi întotdeauna relevante, cum ar fi valoarea adăugată a inițiativei LEADER, care este inclusă în toate planurile strategice PAC și care, prin urmare, ar trebui evaluată de toate statele membre. Alte aspecte pot fi relevante în unele state membre, de exemplu domeniul de aplicare teritorial poate fi relevant în statele membre regionalizate și mai puțin relevant în statele membre neregionalizate.

¹⁸ Articolul 6 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2022/1475.

¹⁹ Articolul 6 alineatul (5) din Regulamentul (UE) 2022/1475.

²⁰ Articolul 6 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2022/1475.

2. PREZENTAREA PLANULUI DE EVALUARE

Cerințele minime privind structura și conținutul planului de evaluare sunt descrise în anexa II la Regulamentul (UE) 2022/1475 și rezumate în tabelul de mai jos. În conformitate cu anexa, planul de evaluare trebuie să conțină șapte secțiuni enumerate în prima coloană de mai jos. Conținutul minim al planului de evaluare este prezentat în a doua coloană de mai jos. Cea de a treia coloană prezintă conținutul suplimentar recomandat pentru fiecare secțiune.

Statele membre pot alege să modifice ordinea secțiunilor planului de evaluare dacă o consideră mai relevantă. De exemplu, se poate susține că o analiză privind părțile interesate are prioritate, deoarece acestea trebuie să fie consultate pentru nevoile lor, în timp ce unele părți interesate pot juca, de asemenea, un rol în furnizarea de date sau pot contribui la identificarea temelor de evaluare. Prezentele orientări respectă ordinea din anexa II la regulamentul, dar acest lucru nu implică faptul că ordinea ar trebui respectată cu strictețe.

Tabelul 1 – Prezentarea planului de evaluare (conținut minim și recomandat)

Secțiunea din planul de evaluare	Conținut minim (regulament)	Conținut suplimentar (recomandat)
1. Obiective și nevoi	<ul style="list-style-type: none"> • Obiective și nevoi de evaluare • Asigurarea faptului că au fost întreprinse suficiente activități 	<ul style="list-style-type: none"> • Activități de evaluare • Teme de evaluare
2. Guvernanță și coordonare	<ul style="list-style-type: none"> • Mecanisme de monitorizare și evaluare (M&E) • Principalele organisme și responsabilități 	<ul style="list-style-type: none"> • Structuri de gestionare eficiente a planificării, a punerii în aplicare și a calității evaluărilor • Structuri suplimentare pentru a promova utilizarea constatărilor evaluării
3. Analiza privind părțile interesate	<ul style="list-style-type: none"> • Descrierea părților interesate relevante • Nevoile părților interesate • Nevoi de consolidare a capacităților (de inclus în secțiunea 7) 	<ul style="list-style-type: none"> • Harta părților interesate • Clasificarea părților interesate • Cum se utilizează analiza privind părțile interesate?
4. Calendar	<ul style="list-style-type: none"> • Planificarea evaluărilor: <ul style="list-style-type: none"> ○ contribuția la obiectivele PAC în perioada de punere în aplicare ○ evaluarea unor teme specifice (de exemplu, structura în ceea ce 	<ul style="list-style-type: none"> • Foaia de parcurs pentru evaluări, inclusiv toate tipurile de activități de evaluare: evaluări/studii de sprijin pentru evaluări, activități de consolidare a capacităților, dezvoltarea de sisteme de monitorizare

	<p>privește mediul și clima, rețelele PAC, LEADER, AKIS)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Studii însoțitoare și alte activități de cercetare și analiză 	
5. Date și informații	<ul style="list-style-type: none"> • Mecanisme pentru disponibilitatea datelor • Surse de date • Demersuri instituționale pentru furnizarea și calitatea datelor • Identificarea lacunelor în materie de date și a acțiunilor corective • Sisteme de date operaționale la timp 	<ul style="list-style-type: none"> • Un cadru general de evaluare (inclusiv întrebări de evaluare orientative, factori de succes, indicatori și surse de date) pentru identificarea lacunelor în materie de date. • Formarea actorilor cu privire la sistemele de gestionare a datelor, dacă este necesar.
6. Comunicare și măsuri subsecvente	<ul style="list-style-type: none"> • Abordarea pentru diseminarea constatrilor evaluării către destinatarii-țintă • Mecanisme de monitorizare și utilizare a rezultatelor evaluării 	<ul style="list-style-type: none"> • Descrierea planului de comunicare • Obiective pentru comunicarea constatrilor evaluării • Rolul rețelelor naționale PAC
7. Resurse, suport tehnic și consolidarea capacităților	<ul style="list-style-type: none"> • Descrierea resurselor necesare pentru punerea în aplicare a planului de evaluare (capacitatea administrativă, datele, resursele financiare și nevoile în materie de IT) • Descrierea punerii în aplicare a sprijinului acordat programelor (inclusiv suport tehnic, activități de consolidare a capacităților și sprijin privind evaluarea pentru GAL-uri) 	<ul style="list-style-type: none"> • Plan structurat de consolidare a capacităților pentru GAL-uri în vederea evaluării strategiilor de dezvoltare locală

3. CONȚINUT-CHEIE AL PLANULUI DE EVALUARE

Acest capitol include o descriere a conținutului de bază al planului de evaluare, pornind de la cerințele minime specificate în regulament²¹ de-a lungul a șapte secțiuni.

Figura 1 – Structura minimă a planului de evaluare

Sursă: Serviciul de asistență pentru evaluare pentru PAC (2023).

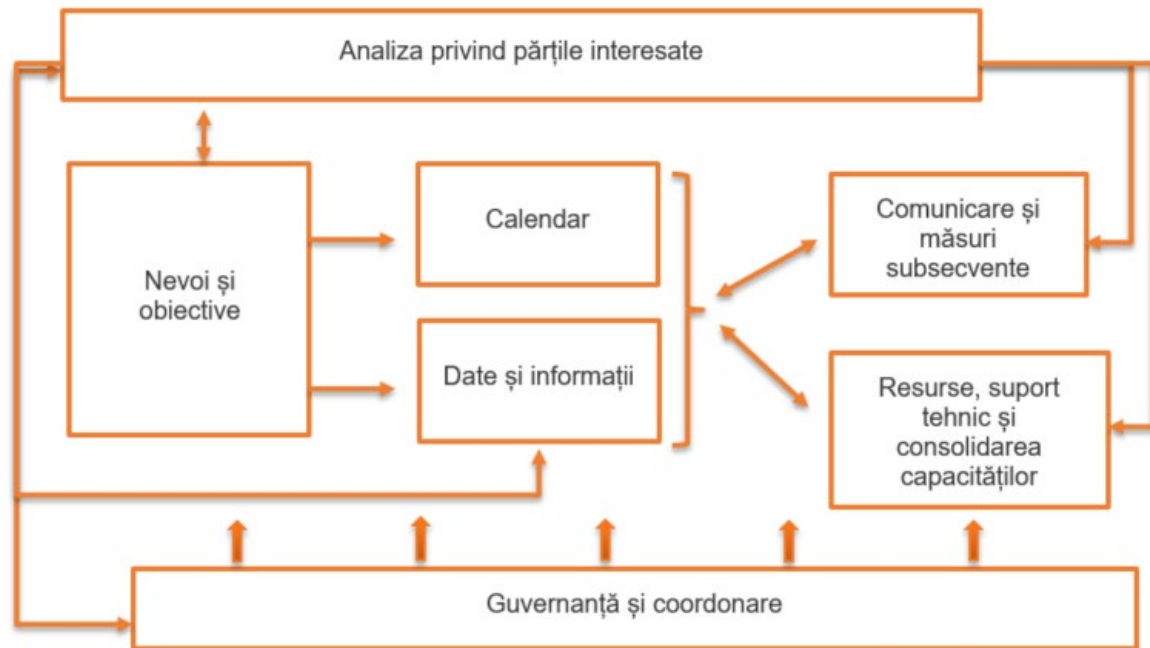
Cele șapte secțiuni ale planului de evaluare sunt descrise în capitolele următoare. Pentru fiecare secțiune se propune un conținut minim și un conținut suplimentar. Cerințele minime prevăzute în anexa II la Regulamentul (UE) 2022/1475 sunt prezentate într-un paragraf, într-o casetă **portocalie**. Prezentele orientări propun, de asemenea, un conținut suplimentar, oferind și justificări pentru acesta. Legăturile dintre fiecare secțiune a planului de evaluare și celelalte secțiuni sunt, de asemenea, descrise în detaliu și rezumate în figura 2 de mai jos.

Termenii-cheie care trebuie avuți în vedere la elaborarea fiecărei secțiuni a planului de evaluare sunt explicați în vederea obținerii unei interpretări comune a principalelor aspecte și concepte. O serie de întrebări-cheie care trebuie adresate pot îndruma statele membre cu privire la ceea ce ar trebui luat în considerare la elaborarea secțiunii respective a planului de evaluare. În cele din urmă, se propune o prezentare orientativă pentru fiecare secțiune.

Pașii mai detaliați care trebuie urmați pentru elaborarea fiecărei secțiuni a planului de evaluare sunt incluși în setul de instrumente aferent prezentelor orientări.

Figura 2 – Legăturile dintre diferitele secțiuni ale planului de evaluare

²¹ Anexa II la Regulamentul (UE) 2022/1475.

Sursă: Serviciul de asistență pentru evaluare pentru PAC (2023).

3.1 Obiective și nevoi de evaluare

Ce aspecte trebuie incluse în această secțiune a planului de evaluare?

Această secțiune a planului de evaluare ar trebui să precizeze obiectivele și nevoile legate de evaluare. Justificarea conținutului suplimentar propus pentru această secțiune este prezentată în tabelul de mai jos.

Tabelul 2 – Conținutul propus pentru secțiunea 1 din planul de evaluare

Conținut minim ²²	Conținut suplimentar	Justificare ²³
O declarație privind: <ul style="list-style-type: none"> • Nevoile de evaluare • Obiectivele evaluării 	Activități de evaluare	Efectuarea evaluărilor și acțiuni întreprinse ca urmare a constatărilor – articolul 124 alineatul (3) litera (d) Raportarea activităților de evaluare și a constatărilor evaluării ²⁴
Asigurarea faptului că au fost întreprinse suficiente activități	Teme de evaluare	Evaluarea OS-urilor în conformitate cu logica de intervenție – articolul 2 litera (a) Evaluarea intervențiilor/temelor specifice – articolul 2 litera (d) Evaluarea gradului de simplificare – articolul 1 alineatul (3)

Legăturile dintre prezenta secțiune cu alte secțiuni ale planului de evaluare

Secțiunea 2 – Guvernanță și coordonare reprezintă un element general al planului de evaluare, întrucât pot exista organisme diferite/actori diferiți responsabili pentru diferite părți ale planului de evaluare.

Secțiunea 3 – Analiza privind părțile interesate: pe parcursul analizei, părțile interesate pot oferi contribuții cu privire la nevoile și obiectivele evaluării și pot propune teme de evaluare care să răspundă nevoilor lor.

Secțiunea 4 – Calendar: alegerea temelor și a activităților va contribui la calendarul de planificare a evaluărilor. În plus, activitățile se pot referi la consolidarea capacităților de evaluare, la date și informații în cazul în care activitățile de evaluare se referă la sisteme de date/informații și la eliminarea lacunelor în materie de date, precum și la asistență tehnică în cazul în care acestea se referă la furnizarea de sprijin pentru GAL.

Secțiunea 7 – Resurse, suport tehnic și consolidarea capacităților: alegerea finală a temelor și activităților de evaluare va depinde de resursele disponibile, atât umane (evaluatori și capacități de evaluare), cât și financiare (buget disponibil pentru evaluări).

²² Anexa II secțiunea 1 la Regulamentul (UE) 2022/1475 și articolul 140 alineatul (4) din Regulamentul (UE) 2021/2115.

²³ Articolele fac trimitere la Regulamentul (UE) 2022/1475.

²⁴ Articolul 5 din Regulamentul (UE) 2022/1475.

Termeni-cheie de avut în vedere

Descrierea **obiectivelor planului de evaluare** și a **nevoilor** legate de evaluare, cu scopul de a se asigura întreprinderea unui număr suficient și adecvat de **activități de evaluare**, în special pentru a se furniza **informațiile necesare pentru desfășurarea programului**, pentru a **influența următoarea perioadă de programare de politici** și pentru a se asigura disponibilitatea **datelor necesare pentru evaluarea planului strategic PAC**.

Obiectivele evaluării care urmează să fie incluse în planul de evaluare pot acoperi unul sau mai multe dintre cele trei niveluri:

- un nivel strategic, în care evaluările reflectă situația la nivel național în ceea ce privește examinarea contribuției planului strategic PAC la îndeplinirea obiectivelor generale ale PAC și a OS-urilor relevante²⁵;
- un nivel regional, în cadrul căruia evaluările pot analiza intervențiile din planurile strategice PAC puse în aplicare la nivel regional sau local²⁶;
- un nivel tematic (național sau regional), în cadrul căruia evaluările pot examina un anumit subiect de interes sau o anumită prioritate pentru un stat membru.

Nevoile de evaluare pot fi identificate primele. Acestea pot proveni din logica de intervenție a planului strategic PAC și din nevoile autorităților de management și ale altor părți interesate relevante. Experiența din perioadele de programare anterioare poate fi, de asemenea, utilizată pentru identificarea nevoilor de evaluare.

O descriere clară a nevoilor de evaluare și a obiectivelor planului de evaluare va permite conceperea și punerea în aplicare a unor **activități de evaluare adecvate în contextul unui plan strategic PAC**. Activitățile de evaluare sunt activități pe care autoritățile de management și alte părți interesate trebuie să le desfășoare și se pot încadra în trei tipuri:

- activități legate de dezvoltarea sistemelor de monitorizare și evaluare (norme, proceduri, acte juridice, date, sisteme informatice etc.). Aceste activități vor asigura **disponibilitatea datelor necesare pentru evaluările planurilor strategice PAC**;
- conceperea și punerea în aplicare a evaluărilor (a OS-urilor sau a temelor specifice) și a studiilor de sprijin pentru evaluare, inclusiv diseminarea și monitorizarea rezultatelor evaluării;
- activități legate de consolidarea capacităților de evaluare.

Activitățile de evaluare pot fi desfășurate la momente diferite în scopuri diferite.

- a) Pe parcursul perioadei de programare, pentru a **furniza informațiile necesare pentru coordonarea programelor**, în special pentru:

²⁵ Pe parcursul documentului, obiectivele specifice (OS) se referă la cele 9 OS și la obiectivul transversal (OT), astfel cum sunt descrise la articolul 6 alineatul (1) și alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2021/2115.

²⁶ Articolul 2 litera (c) din Regulamentul (UE) 2022/1475.

- a evalua OS-urile în conformitate cu fiecare plan strategic PAC și cu logica lor de intervenție. Activitățile de evaluare vor lua în considerare, de asemenea, dacă evaluarea va fi efectuată pe baza OS sau prin evaluări cuprinzătoare care să acopere mai multe OS-uri²⁷;
 - a evalua planul strategic PAC utilizând criteriile de evaluare relevante și a evalua impactul²⁸;
 - a contribui la discuțiile privind planificarea și pregătirea următoarei perioade de politică (după 2027);
 - pentru **a se asigura că sunt disponibile datele necesare pentru evaluarea planului strategic PAC²⁹**, în special statele membre trebuie:
 - o să se asigure că evaluatorii au la dispoziție date pentru a-și îndeplini obligațiile legate de monitorizare și evaluare;
 - o să întreprindă demersurile necesare pe lângă unitățile statistice, centrele de cercetare, întreprinderile și furnizorii de date de la nivel național și, după caz, de la nivel regional, pentru a asigura disponibilitatea datelor.
- b) *Ex post*, pentru **a influența viitoarea perioadă de politică (după 2034)**, în special pentru:
- a evalua planul strategic PAC și punerea sa în aplicare, pe baza fiecăruia dintre criteriile de evaluare privind eficacitatea, eficiența, relevanța, coerența și valoarea adăugată și impactul la nivelul Uniunii³⁰.

Întrebări-cheie de avut în vedere

- **Ce tip de nevoi de evaluare există în legătură cu planul strategic PAC?**

Acesta este punctul de plecare pentru definirea obiectivelor planului de evaluare. În acest context, întrebările secundare pot include:

- o Care sunt principalele nevoi care determină logica de intervenție a planului strategic PAC?
- o Există și alte nevoi de evaluare?
- o Ce alte nevoi de informare există în legătură cu planul strategic PAC? Care dintre acestea pot fi satisfăcute prin evaluare?
- o Cum țin seama activitățile din planul de evaluare de nevoile diferitelor părți interesate de evaluare (identificate în exercițiul de analiză privind părțile interesate, în secțiunea 3 din planul de evaluare)?
- o Poate planul de evaluare să răspundă nevoilor de evaluare nou apărute?

²⁷ Articolul 2 litera (a) din Regulamentul (UE) 2022/1475.

²⁸ Articolul 2 litera (b) din Regulamentul (UE) 2022/1475.

²⁹ Articolul 7 din Regulamentul (UE) 2022/1475.

³⁰ Articolul 3 din Regulamentul (UE) 2022/1475.

- **Care sunt obiectivele planului de evaluare?**

Pe baza nevoilor, pot fi definite obiectivele planului de evaluare. Exemple de întrebări secundare suplimentare:

- Cum poate planul de evaluare să răspundă nevoilor de evaluare identificate?
- Ce tipuri de evaluări vor fi incluse în planul de evaluare (de exemplu evaluări ale proceselor, evaluări axate pe rezultate, evaluări ale impactului etc.)?
- Ce OS și teme vor fi evaluate în cursul perioadei de punere în aplicare (incluzând o justificare pentru eventualele OS care nu pot fi evaluate)?
- Cine este publicul-țintă al planului de evaluare? (ținând seama de părțile interesate și de nevoile acestora, precum și de activitățile de evaluare prevăzute)
- Ce resurse sunt disponibile pentru a preciza mai bine ambițiile obiectivelor planului de evaluare?
- Care este situația actuală a sistemelor de colectare a informațiilor și a datelor? În ce măsură obiectivele planului de evaluare ar trebui să includă actualizarea/îmbunătățirea acestora pentru a asigura că sunt disponibile datele necesare pentru evaluarea planului strategic PAC?

- **Ce activități de evaluare ar trebui să includă planul de evaluare?**

Exemple de întrebări secundare mai specifice:

- Ce nivel de detaliere va conține planul de evaluare? De exemplu, acesta poate fi:
 - strategic (plan general de ansamblu, cu un plan de lucru multianual, urmat de planuri de acțiune anuale);
 - detaliat (cu un plan detaliat de punere în aplicare, care să includă toate activitățile de evaluare, temele și studiile de sprijin anticipate).

- **Sunt coerente între ele nevoile de evaluare, obiectivele planului de evaluare și activitățile de evaluare prevăzute?**

Exemple de întrebări secundare mai specifice:

- Ce nivel de detaliere va conține planul de evaluare? De exemplu, planul de evaluare poate fi:
 - strategic (plan general de ansamblu, cu un plan de lucru multianual, urmat de planuri de acțiune anuale);
 - detaliat (cu un plan detaliat de punere în aplicare, care să includă toate activitățile de evaluare, temele și studiile de sprijin anticipate).

- **Sunt coerente nevoile de evaluare, obiectivele planului de evaluare și activitățile de evaluare prevăzute?**

Ar trebui verificată consecvența orientată spre trecut și spre viitor:

- În ce măsură activitățile planificate pot răspunde nevoilor și obiectivelor evaluării?
- În ce măsură există un flux logic de la nevoile de evaluare la obiective și la activitățile planificate?

Aspecte teritoriale

- Selectarea temelor de evaluare: aceasta poate fi o provocare specifică în țările regionalizate, deoarece interesele și nevoile pot varia de la o regiune la alta. În acest scop, este posibil:
 - să se instituie mecanisme colective de luare a deciziilor/de stabilire a priorităților, cu participarea tuturor regiunilor;
 - să se stabilească o tipologie a problemelor în funcție de următoarele criterii:
 - sunt de interes comun pentru toate regiunile;
 - sunt de interes specific pentru una sau mai multe regiuni.
- Includerea problemei teritoriale în fiecare evaluare: în statele membre regionalizate, fiecare temă de evaluare ar trebui să analizeze îndeosebi situația specifică din fiecare regiune în parte. În fiecare caz, este, de asemenea, util să se analizeze diferențele dintre regiuni, dar și aspectele comune și, astfel, să se poată trage concluzii sau desprinde posibile învățăminte transversale.

Prezentare orientativă a acestei secțiuni

1. Obiectivele planului de evaluare
2. Nevoile de evaluare
3. Activități de evaluare planificate, pe tipuri
4. Teme de evaluare planificate

3.2 Guvernanță și coordonare

Ce aspecte trebuie incluse în această secțiune a planului de evaluare?

Această secțiune a planului de evaluare ar trebui să descrie mecanismele de monitorizare și evaluare, precum și principalele organisme și responsabilitățile acestora. Justificarea conținutului suplimentar propus pentru secțiunea privind guvernanța și coordonarea este prezentată în tabelul de mai jos.

Tabelul 3 – Conținutul propus pentru secțiunea 2 din planul de evaluare

Conținut minim ³¹	Conținut suplimentar	Justificare
Descrierea măsurilor de M&E Principalele organisme implicate și responsabilități	Structuri de gestionare eficiente a planificării, a punerii în aplicare și a calității evaluărilor	Structuri precum grupurile de coordonare pentru evaluare și grupurile consultative pentru evaluare pot îmbunătăți planificarea, punerea în aplicare și calitatea evaluărilor. Adesea există confuzie în ceea ce privește rolul și funcțiile acestor grupuri; rolul lor ar trebui să fie descris în mod clar în planul de evaluare.
	Structuri suplimentare pentru a promova utilizarea constatărilor evaluării	Acestea pot fi luate în considerare atunci când sunt relevante pentru a îmbunătăți utilizarea constatărilor evaluării în elaborarea și punerea în aplicare a politicii.

Legăturile dintre prezenta secțiune cu alte secțiuni ale planului de evaluare

Secțiunea 3 – Analiza privind părțile interesate analizează părțile interesate în planificarea activităților de evaluare și părțile interesate care au nevoie de cunoștințe și competențe de evaluare. Unele dintre aceste părți interesate fac parte, de asemenea, din mecanismele de guvernanță și coordonare.

Secțiunea 6 – Comunicarea și urmărirea subsecventă a rezultatelor evaluării: sunt identificate cele mai importante grupuri-țintă pentru rezultatele evaluării.

Secțiunile 2, 3 și 6 (guvernanța, analiza privind părțile interesate și comunicarea) descriu împreună principalele părți interesate din sistemul de evaluare.

În plus, actorii/organismele implicate în guvernanță și coordonare contribuie la nevoile și obiectivele planului de evaluare (secțiunea 1), la calendarul activităților de evaluare (secțiunea 4), la furnizarea de date și informații (secțiunea 5), precum și la organizarea și furnizarea de suport tehnic și pentru consolidarea capacităților (secțiunea 7).

Termeni-cheie de avut în vedere

Conținut minim: Scurtă descriere a **mecanismelor de monitorizare și evaluare** pentru planul strategic PAC, cu identificarea principalelor **organisme implicate** și a **responsabilităților acestora**.

³¹ Anexa II secțiunea 2 la Regulamentul (UE) 2022/1475.

Această secțiune a planului de evaluare se referă la **gubernanță**³², termen care vizează procesele interactive prin care principalele părți interesate din sectorul agroalimentar și din zonele rurale orientează evaluările planului strategic PAC către îmbunătățiri negociate la nivel colectiv în ceea ce privește planificarea, punerea în aplicare și utilizarea pe scară mai largă a constatărilor acestora.

Mecanismele de monitorizare și evaluare sunt înțelese ca sistem de actori, activități și mecanisme care este instituit pentru a monitoriza și a evalua punerea în aplicare a planurilor strategice PAC.

Pe baza dispozițiilor legale, statele membre trebuie:

- să identifice principalele organisme implicate în mecanismele de monitorizare și evaluare pentru planul strategic PAC;
- să definească rolul și responsabilitățile acestor organisme în monitorizarea și evaluarea planului strategic PAC.

Organismele implicate le includ pe cele definite de regulamentele relevante, de exemplu:

- autoritatea de management, care se asigură că există un plan de evaluare și că evaluările sunt conforme cu sistemul de monitorizare și evaluare³³;
- comitetul de monitorizare, care examinează progresele înregistrate în ceea ce privește evaluările și măsuri subsecvente în urma constatărilor³⁴ acestora și își exprimă, de asemenea, opinia cu privire la planul de evaluare și la orice modificare a acestuia³⁵;
- rețeaua națională PAC, care va contribui prin colaborarea în rețea la capacitatea și activitățile de monitorizare și evaluare³⁶; de asemenea, rețeaua națională PAC va implementa sau va colabora cu autoritatea de management pentru a pune în aplicare activitățile de formare și de consolidare a capacităților pentru îmbunătățirea competențelor celor implicați în evaluările planului strategic PAC³⁷;
- agenția de plăți, în calitate de organism responsabil cu gestionarea și controlul cheltuielilor și cu furnizarea datelor de monitorizare³⁸;
- după caz, regiunile pot fi implicate în elaborarea planului de evaluare și în monitorizarea și evaluarea intervențiilor regionale din cadrul planului strategic PAC³⁹;
- alte organisme relevante care pot exista în statele membre, cum ar fi unitatea de evaluare, institutele consultative, grupul de coordonare a evaluării, grupurile de lucru tehnice etc.

³² Termenul „gubernanță” a apărut din incapacitatea formelor tradiționale de guvernare de a avea o atitudine deschisă, favorabilă incluziunii, flexibilă și bazată pe realitate, deoarece nu au luat în considerare rolul central al interacțiunilor extragovernamentale dintre actorii publici și cei privați. S-a înțeles că numai prin recunoașterea acestor interacțiuni ne putem aștepta să obținem un proces decizional competent și bazat pe cunoaștere, o soluționare creativă a problemelor și o punere în aplicare flexibilă și bine coordonată a politicilor (Ansell și Torfing, 2022).

³³ Articolul 123 alineatul (2) litera (e) din Regulamentul (UE) 2021/2115.

³⁴ Articolul 124 alineatul (3) litera (d) din Regulamentul (UE) 2021/2115.

³⁵ Articolul 124 alineatul (4) litera (c) din Regulamentul (UE) 2021/2115.

³⁶ Articolul 126 alineatul (3) litera (f) din Regulamentul (UE) 2021/2115.

³⁷ Articolul 7 alineatul (4) din Regulamentul (UE) 2022/1475.

³⁸ Anexa IV secțiunea 2 litera (a) punctul (i) din Regulamentul (UE) 2022/1475.

³⁹ Considerentul 120 din Regulamentul (UE) 2021/2115.

Întrebări-cheie de avut în vedere

- Care sunt principalele organisme care trebuie implicate în monitorizare și evaluare și care sunt responsabilitățile acestora? Exemple de întrebări secundare:
 - Este necesar ca, pe lângă comitetul de monitorizare și rețeaua națională PAC, să se instituie alte structuri care să poată contribui la orientarea evaluărilor (de exemplu, grupuri de coordonare) sau să ofere consiliere cu privire la evaluări (de exemplu, grupuri consultative)? Care sunt sarcinile și responsabilitățile acestora?
 - Cum sunt împărțite sarcinile și responsabilitățile în materie de monitorizare și evaluare între diferitele părți ale autorității de management și alte structuri?
- Ce învățăminte pot fi desprinse din perioada de programare anterioară și incluse în noile mecanisme de guvernare și coordonare? (de exemplu, examinarea implicațiilor pentru guvernare și coordonare ale fuzionării pilonului 1 cu pilonul 2 în cadrul unui singur plan strategic PAC).
- Care este rolul organismelor de guvernare și coordonare în revizuirea sau validarea eventualelor modificări ale planului de evaluare?
- Cum ar trebui puse în aplicare mecanismele de guvernare? Opțiunile pot include, de exemplu, (a) colaborarea în rețea, (b) mecanisme obligatorii din punct de vedere juridic?

Aspecte teritoriale

- Care este rolul preconizat al regiunilor în procedurile și structurile de gestionare și coordonare?
- Ce mecanisme ar trebui să asigure o coordonare și o interacțiune adecvate cu regiunile și între regiuni?
- Care este rolul rețelei naționale PAC în acest sens?
- Ce actori coordonatori de la nivelul regiunilor sunt necesari, care este rolul acestora și cum pot fi descriși?

Prezentare orientativă a acestei secțiuni a planului de evaluare

1. Principalele părți interesate și organisme pentru gestionarea și coordonarea evaluărilor
2. Structuri de îmbunătățire a planificării, a punerii în aplicare și a calității evaluărilor
3. Structuri suplimentare de guvernare și de coordonare a evaluărilor

3.3 Analiza privind părțile interesate

Ce aspecte trebuie incluse în această secțiune a planului de evaluare?

Această secțiune a planului de evaluare ar trebui să descrie părțile interesate relevante, nevoile lor de evaluare, precum și nevoile lor de consolidare a capacităților, astfel cum se prevede în anexa II la Regulamentul (UE) 2022/1475. Pe baza acestor dispoziții legale, statele membre ar trebui:

- să identifice toate părțile interesate relevante, inclusiv pe cele care nu sunt reprezentate în comitetul de monitorizare;
- să elaboreze un diagnostic al nevoilor lor legate de activitățile de evaluare;
- să își definească rolul în evaluarea planului strategic PAC și, după caz, să își evalueze nevoile de consolidare a capacităților, astfel încât să poată îndeplini acest rol.

În prezentele orientări se propune un conținut suplimentar pentru secțiunea de analiză privind părțile interesate, astfel cum este descris în tabelul de mai jos.

Tabelul 4 – Conținutul propus pentru secțiunea 3 din planul de evaluare

Conținut minim ⁴⁰	Conținut suplimentar	Justificare
Descriere scurtă a părților interesate relevante	Harta părților interesate	O hartă a părților interesate va permite elaborarea unei liste cuprinzătoare a părților interesate relevante. Obiectivul este dublu: identificarea și înțelegerea părților interesate care au un interes în planul strategic PAC și în evaluarea acestuia.
Nevoile acestora în materie de evaluare	Clasificarea părților interesate	Clasificarea va oferi informații privind puterea/reprezentativitatea și interesele diferitelor părți interesate. Clasificarea va contribui la gruparea acestora în funcție de potențialul lor de a afecta planul strategic PAC și evaluarea acestuia sau de a fi afectate de acestea. Acest potențial va oferi informații cu privire la oportunitatea și modul de implicare a fiecărei părți interesate, la etapa procesului de evaluare și la modul în care acest angajament poate deveni cel mai eficace.
Nevoile acestora în materie de consolidare a capacităților (dacă este cazul)	Cum se utilizează analiza privind părțile interesate?	Analiza va contribui la luarea deciziilor cu privire la cele mai relevante părți interesate și/sau structuri de guvernare a evaluării în ceea ce privește planificarea, licitarea, punerea în aplicare, controlul calității, diseminarea și monitorizarea constatărilor evaluării.

⁴⁰ Anexa II secțiunea 3 la Regulamentul (UE) 2022/1475.

Legăturile dintre prezenta secțiune cu alte secțiuni ale planului de evaluare

- Secțiunea 1 – Obiective și nevoi: nevoile de evaluare vor determina, într-o anumită măsură, care sunt părțile interesate relevante care trebuie abordate, în timp ce schimbul de idei cu părțile interesate va contribui la identificarea nevoilor acestora care pot fi incluse în nevoile de evaluare.
- Secțiunea 2 – Mecanisme de guvernare și coordonare: unele părți interesate vor face parte din structura de guvernare a evaluării din statul membru.
- Secțiunea 7 – Resurse, suport tehnic și consolidarea capacităților: analiza privind părțile interesate va sta, de asemenea, la baza activităților de suport tehnic, deoarece ar putea fi necesară planificarea și punerea în aplicare a unei anumite consolidări a capacităților pentru părțile interesate.

Termeni-cheie de avut în vedere

O scurtă descriere a **părților interesate relevante** menționate la articolul 4 alineatul (2) din regulamentul de punere în aplicare, inclusiv o explicație a motivelor pentru care acestea au fost luate în considerare și a nevoilor lor legate de activitățile de evaluare și, după caz, de consolidarea capacităților.

Analiză privind părțile interesate: acesta este un element relativ nou al planului de evaluare, prin care „[s]tatele membre identifică în evaluare părțile interesate relevante de care trebuie să se țină seama la planificarea evaluării și a activităților de consolidare a capacităților. Dacă este cazul, statele membre identifică părțile interesate, altele decât membrii comitetului de monitorizare”⁴¹.

Părți interesate relevante: aceasta este o expresie menționată în regulamentele relevante ale UE⁴², dar nu se specifică cine sunt ele. Este la latitudinea fiecărui stat membru să le identifice pe cele relevante pentru activități specifice, prin urmare, în acest caz, pentru planificarea activităților de evaluare și consolidarea capacităților. În plus, se identifică și alte părți interesate din afara membrilor comitetului de monitorizare, după caz.

Întrebări-cheie de avut în vedere

- Care sunt principalele părți interesate ale planului de evaluare?
 - Sunt vreunele dintre părțile interesate consultate în contextul planului strategic PAC relevante pentru planul de evaluare?
 - Ce părți interesate au un rol în furnizarea de date și în utilizarea rezultatelor evaluării?
- Care sunt interesele și caracteristicile acestora (de exemplu, organizația din care provin și rolul lor)?
- Ce părți interesate sunt implicate în mecanismele de guvernare și coordonare ale planului de evaluare și în ce rol? (legături cu secțiunea 2 din planul de evaluare)

⁴¹ Articolul 4 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2022/1475.

⁴² Regulamentul (UE) 2022/1475 și Regulamentul (UE) 2021/2115.

- Care sunt nevoile acestora în ceea ce privește activitățile de evaluare? (sunt incluse în secțiunea 1 din planul de evaluare)
- Care sunt nevoile acestora în ceea ce privește consolidarea capacităților? (legături cu secțiunea 7 din planul de evaluare)
- Cum ar trebui să fie implicate părțile interesate în activitățile de evaluare?

Aspecte teritoriale

În cazul țărilor regionalizate, trebuie să se acorde o atenție deosebită acestei secțiuni a planului de evaluare prin clarificarea următoarelor întrebări:

- Care este rolul preconizat al regiunilor în dezvoltarea procesului de evaluare? Exemple de posibile întrebări de urmărire subsecventă privind responsabilitățile și sarcinile:
 - Ce rol vor avea acestea în elaborarea planului de evaluare și în selectarea temelor de evaluare?
 - Ce rol vor avea acestea în furnizarea de informații legate de evaluare?
 - Ce rol vor avea acestea în integrarea rezultatelor evaluării?
 - Este nevoie de sprijin pentru ca regiunile să contacteze anumiți actori?
- Ce actori specifici (implicați în punerea în aplicare a planului strategic PAC în fiecare regiune) ar trebui să participe la procesul de evaluare, în ce mod și ce mecanisme se preconizează că vor sprijini interconexiunile?
- Ce actori implicați în procesul de evaluare vor trebui contactați de regiuni?
- Cum vor fi consolidate capacitățile de evaluare ale actorilor de la nivel regional? La ce activități concrete de consolidare a capacităților ar trebui să participe actorii regionali?

Prezentare orientativă a acestei secțiuni

1. Identificarea părților interesate
2. Clasificarea părților interesate (harta părților interesate)
3. Utilizarea analizei privind părțile interesate
4. Nevoile de consolidare a capacităților părților interesate

3.4 Calendar

Ce aspecte trebuie incluse în această secțiune a planului de evaluare?

Această secțiune a planului de evaluare ar trebui să descrie principalele etape ale evaluărilor și calendarul orientativ pentru evaluări și studiile de sprijin pentru evaluare, inclusiv motivele acestei planificări (și anume motivul pentru care au fost făcute diferitele alegeri privind calendarul). Printre acestea se pot număra:

- lista evaluărilor al căror scop este examinarea contribuției planului strategic PAC la obiectivele PAC și calendarul orientativ;
- lista evaluărilor al căror scop este examinarea subiectelor specifice și a calendarului orientativ (a se observa că temele specifice pot fi alese, după caz, de fiecare stat membru⁴³);
- lista studiilor de sprijin și a altor activități de cercetare și analitice pentru evaluări;
- lista altor activități de evaluare și calendarul acestora (de exemplu, activități de consolidare a capacităților, dezvoltarea de sisteme de monitorizare etc.);
- foaia de parcurs a evaluărilor (reunind punctele de mai sus).

Prezentele orientări propun un conținut suplimentar pentru secțiunea privind calendarul, astfel cum este descris în tabelul de mai jos.

Tabelul 5 – Conținutul propus pentru secțiunea 4 din planul de evaluare

Conținut minim ⁴⁴	Conținut suplimentar	Justificare
Planificarea orientativă a evaluărilor și a studiilor de sprijin pentru evaluare Motivarea alegerilor	Foaia de parcurs pentru evaluări	<p>Pentru a adăuga valoare calendarului, o foaie de parcurs cu intervale de timp și termene-limită oferă o imagine completă a activităților de evaluare care au loc și a momentului în care au loc.</p> <p>Sunt incluse toate tipurile de activități de evaluare: evaluări/studii de sprijin pentru evaluări, activități de consolidare a capacităților, dezvoltarea de sisteme de monitorizare. Aceasta din urmă este relevantă pentru planificarea datelor necesare pentru evaluări.</p> <p>Sunt luate în considerare eventualele riscuri legate de calendar.</p> <p>Cadrul general de evaluare poate fi analizat pentru a defini principalele etape.</p>
<p>Legăturile dintre prezenta secțiune cu alte secțiuni ale planului de evaluare</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Secțiunea 1 – Obiective și nevoi</u>: temele de evaluare și alte activități vor sta la baza elaborării calendarului. Acestea vor fi identificate în secțiunea 1 a planului de evaluare și, pe baza abordării selectate (un plan de evaluare mai strategic sau mai detaliat), planificarea orientativă în timp a acestora va fi descrisă în calendar. 		

⁴³ Anexa II secțiunea 4 litera (b) la Regulamentul (UE) 2022/1475.

⁴⁴ Anexa II secțiunea 4 la Regulamentul (UE) 2022/1475.

- Secțiunea 2 – Guvernanță și coordonare reprezintă un element general, deoarece este posibil ca unele organisme de guvernanță/actori responsabili cu coordonarea/punerea în aplicare a activităților de evaluare să trebuiască să se implice în elaborarea calendarului.
- Secțiunea 5 – Cerințele privind datele și informațiile vor sta, de asemenea, la baza unora dintre activitățile de evaluare și, prin urmare, orice activități de pregătire/colectare a datelor trebuie, de asemenea, să fie luate în considerare în calendar.
- Secțiunea 7 – Resurse, suport tehnic și consolidarea capacităților: resursele disponibile pentru evaluări (umane, financiare, tehnice) vor determina, de asemenea, nivelul de ambiție al activităților de evaluare și se vor reflecta în calendar. De exemplu, în cazul în care sunt necesare activități informatice sau de consolidare a capacităților, acestea ar trebui planificate cu ajutorul unui calendar orientativ.

Termeni-cheie de avut în vedere

Planificarea orientativă a evaluărilor și a studiilor de sprijinire a evaluării care trebuie realizate pe parcursul ciclului de programare, precum și **motivarea deciziilor luate**, inclusiv:

- a) evaluările al căror scop este examinarea **contribuției planurilor strategice PAC la îndeplinirea obiectivelor PAC**, de efectuat pe parcursul punerii în aplicare a planului strategic PAC;
- b) după caz, evaluările al căror scop este **examinarea temelor specifice** menționate la articolul 2 litera (d) din regulamentul de punere în aplicare;
- c) **studiile de sprijin și alte activități de cercetare și analitice** pentru evaluări.

Planificarea orientativă a evaluărilor: aceasta se referă la un calendar orientativ care ar trebui să indice durata anticipată, punctele de început și de încheiere ale fiecărui proces. Calendarul este „orientativ” pentru a permite flexibilitate, având în vedere durata perioadei de punere în aplicare. Acest lucru poate implica revizuirii/adaptări anuale ale calendarului.

Planificarea necesită o planificare retrospectivă (începând cu ultima etapă a procesului) pentru a se asigura disponibilitatea rezultatelor la timp. În acest scop, statele membre ar putea fi nevoite să stabilească etape de evaluare, în timpul punerii în aplicare și *ex post*. Deși data evaluării *ex post* este specificată în regulament⁴⁵, pentru evaluările din perioada de punere în aplicare, rămâne la latitudinea statului membru să decidă care dintre aceste evaluări vor fi efectuate și când vor fi efectuate.

În plus, planul de evaluare trebuie să ofere o **justificare pentru alegerile făcute**, ceea ce înseamnă că statele membre ar trebui să explice dacă evaluările, inclusiv studiile de sprijin planificate, se bazează pe nevoile și obiectivele planului de evaluare, pe logica de intervenție a planului strategic PAC și pe punerea în aplicare preconizată. Acest lucru va asigura îndeplinirea cerințelor minime, cum ar fi evaluarea tuturor OS cel puțin o dată în cursul perioadei de punere în aplicare. În plus, astfel se va asigura că toate activitățile de evaluare vor fi efectuate la momentul potrivit pentru a surprinde efectele reale.

⁴⁵ Articolul 140 alineatul (6) din Regulamentul (UE) 2021/2115.

Evaluarea **contribuției planului strategic PAC la obiectivele PAC** ar trebui să urmeze logica de intervenție a planului strategic PAC și să se axeze pe: a) fiecare OS vizat de plan sau b) evaluări cuprinzătoare care acoperă mai multe obiective, oferind, în același timp, o justificare a motivului pentru care un obiectiv nu este evaluat în cursul perioadei de punere în aplicare⁴⁶.

Evaluarea temelor specifice ar trebui să țină seama atât de nevoile de evaluare, cât și de logica de intervenție a planului strategic PAC⁴⁷. Regulamentul propune teme precum structura în ceea ce privește mediul și clima, valoarea adăugată a inițiativei LEADER, rețelele naționale PAC și sistemul de cunoștințe și inovare în agricultură (AKIS).

Studiile de sprijin și alte activități de cercetare și analiză se referă la activitatea desfășurată pentru a sprijini evaluările (de exemplu, un studiu pentru identificarea lacunelor în materie de date, un studiu pentru analizarea sau dezvoltarea metodologiilor de evaluare, un studiu privind monitorizarea impactului asupra mediului), dar nu sunt evaluări.

Întrebări-cheie de avut în vedere

- Cum ar fi organizată în timp evaluarea OS, a temelor specifice și a studiilor de sprijin, ținând seama de logica de intervenție și de rezultatele preconizate ale planului strategic PAC?
- Care sunt principalele etape ale evaluării, având în vedere, de asemenea, viitoarea perioadă de programare?
- Ce anume se poate avea în vedere pentru pregătirea unei foi de parcurs a planului de evaluare?
- Foaia de parcurs poate oferi o imagine de ansamblu utilă asupra a ceea ce ar trebui evaluat și a momentului când trebuie evaluat. Exemple de întrebări secundare specifice:
 - Ce activități de evaluare vor fi organizate și când vor fi organizate?
 - Ce fel de măsuri pregătitoare (de exemplu, elaborarea întrebărilor de evaluare, pregătirea datelor, dezvoltarea metodologiei, lansarea licitațiilor) sunt necesare pentru a permite realizarea activităților de evaluare planificate?
 - Când trebuie să înceapă pregătirea și lansarea licitațiilor majore și a altor lucrări pregătitoare?
- Care sunt principalele provocări sau riscuri legate de calendar?
- Cum va fi ajustat planul orientativ al calendarului (de exemplu, planul de evaluare la nivel strategic, planul de lucru multianual, planul de acțiune anual) și cum va fi monitorizat în cursul perioadei de programare?
- Care sunt învățămintele desprinse din perioada anterioară în ceea ce privește calendarul evaluărilor?

⁴⁶ Articolul 2 litera (a) din Regulamentul (UE) 2022/1475.

⁴⁷ Articolul 2 litera (d) din Regulamentul (UE) 2022/1475.

Aspecte teritoriale

- Trebuie să se ia în considerare, dacă este cazul, eventualele termene până la care regiunile trebuie să furnizeze informații/date sau orice alte contribuții necesare pentru efectuarea evaluărilor la nivel național.
- Coordonarea între actorii de la nivel regional și național este esențială pentru a se asigura coerența și complementaritatea între cele două niveluri, de exemplu, faptul că anumite informații pot fi trimise de la nivel regional la nivel național și compilate și analizate în timp util și că procedura este descrisă și cartografiată cu precizie în prealabil.
- În mod similar, este necesar să se asigure că anumite recomandări sau concluzii ale exercițiilor de evaluare pot fi integrate în mod corespunzător de către regiuni în intervențiile planificate/gestionate la nivel regional.

Prezentare orientativă a acestei secțiuni

1. Lista evaluărilor al căror scop este examinarea contribuției planului strategic PAC la obiectivele PAC și calendarul orientativ
2. Lista evaluărilor al căror scop este examinarea temelor specifice și a calendarului orientativ
3. Lista studiilor de sprijin și a altor activități de cercetare și analitice pentru evaluări și calendarul orientativ
4. Lista altor activități de evaluare și calendarul acestora (de exemplu, activități de consolidare a capacităților, dezvoltarea de sisteme de monitorizare etc.)
5. Calendarul și foaia de parcurs a evaluărilor (reunind punctele de mai sus)

3.5 Date și informații

Ce aspecte trebuie incluse în această secțiune a planului de evaluare?

Această secțiune a planului de evaluare ar trebui să analizeze (analiza trebuie aprofundată în cadrul fiecărei evaluări specifice) informațiile care vor fi disponibile din sistemul de monitorizare și informațiile care trebuie să fie completate de activități de evaluare pentru a răspunde în mod adecvat nevoilor de evaluare. Aceasta ar trebui să demonstreze că toate procedurile și acțiunile necesare au fost analizate și planificate pentru a se asigura că sistemele de obținere a informațiilor pentru o monitorizare și evaluare adecvate sunt instituite la timp.

În mod ideal, toate datele și informațiile necesare (inclusiv, după caz, măsurători pe teren, date calitative din anchete, interviuri etc.) ar trebui integrate în sistemul de monitorizare încă din primele etape ale punerii în aplicare, pentru a servi tuturor evaluărilor planificate.

Prezentele orientări propun un conținut suplimentar pentru secțiunea privind datele și informațiile, astfel cum este descris în tabelul de mai jos.

Tabelul 6 – Conținutul propus pentru secțiunea 5 din planul de evaluare

Conținut minim ⁴⁸	Conținut suplimentar	Justificare
Descrierea modalităților de asigurare a disponibilității datelor pentru M&E Principalele surse de date Demersuri instituționale pentru furnizarea de date Modalități de control al calității datelor	Un cadru general de evaluare pentru identificarea lacunelor în materie de date, cu caracter orientativ: <ul style="list-style-type: none"> • Întrebări de evaluare orientative și factori de succes • Indicators • Surse de date Formarea actorilor cu privire la sistemele de gestionare a datelor, dacă este necesar.	Cadru de evaluare este un instrument care poate reuni în mod sistematic toți indicatorii necesari și potențiali și sursele de date, pentru a contribui la identificarea nevoilor și lacunelor în materie de date, cel puțin în ceea ce privește indicatorii PMEF, inclusiv indicatorii de impact care trebuie compensați, enumerați în anexa III la Regulamentul (UE) 2022/1475. Evaluări care trebuie să se bazeze pe indicatori de realizare, de rezultat, de impact și de context – articolul 6 alineatul (1) Se pot utiliza și alți indicatori și alte informații calitative și cantitative – articolul 6 alineatul (2)
		Ar putea fi necesare sesiuni de formare specifice pentru consolidarea capacităților actorilor implicați în gestionarea datelor, având în vedere noua tipologie a datelor (noua structură a PAC).

⁴⁸ Anexa II secțiunea 5 la Regulamentul (UE) 2022/1475.

Lacune în materie de date și acțiuni pentru remedierea acestora		
<p>Legăturile dintre prezenta secțiune cu alte secțiuni ale planului de evaluare</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Secțiunea 1 – Obiective și nevoi</u>: temele și activitățile de evaluare, în special OS și temele care trebuie evaluate, vor sta la baza mecanismelor privind datele și informațiile pentru a asigura disponibilitatea datelor. • <u>Secțiunile 2 și 3 – Guvernanta și Analiza privind părțile interesate</u>: unele părți interesate, identificate în cadrul analizei sau implicate în guvernanta, vor avea un rol în cadrul mecanismelor privind datele și informațiile, de exemplu unele părți interesate pot fi furnizori de date. • <u>Secțiunea 4 – Calendar</u>: în calendarul planului de evaluare trebuie să se țină seama de mecanismele privind datele și informațiile, de exemplu, dacă se dorește instituirea unui sistem electronic de colectare a datelor, acesta trebuie planificat. • <u>Secțiunea 7 – Resurse, suport tehnic și consolidarea capacităților</u>: nevoile în materie de date și informații ar trebui, de asemenea, luate în considerare atunci când se planifică resursele necesare pentru monitorizare și evaluare, precum și eventuala consolidare a capacităților necesară pentru îmbunătățirea competențelor de colectare și gestionare a datelor. 		

Termeni-cheie de avut în vedere

O scurtă descriere a demersurilor menționate la articolul 7 alineatul (2) din regulamentul de punere în aplicare, pentru a asigura **disponibilitatea datelor** în vederea monitorizării și a evaluării, inclusiv identificarea **principalelor surse de date** care urmează a fi utilizate, **demersurile instituționale** pentru furnizarea de date și mecanismele de asigurare a controlului calității datelor. Această secțiune trebuie să includă, de asemenea, identificarea **lacunelor în materie de date** și măsurile de eliminare a acestora, inclusiv prin operaționalizarea la timp a **sistemelor de date**.

Disponibilitatea datelor: se referă la datele și informațiile necesare pentru evaluări care ar trebui să fie disponibile la timp, la nivelul necesar de dezagregare (național, regional, local) și în formatul necesar. În acest scop, este important să se identifice **principalele surse de date**, care pot include unități statistice, centre de cercetare, întreprinderi și alți furnizori de date de la nivel național și regional.

Demersuri instituționale: se referă la măsurile necesare pe care statele membre trebuie să le ia în raport cu furnizorii de date, inclusiv la măsurile de control al calității datelor. Demersurile instituționale și mecanismele de asigurare a controlului calității iau în considerare domeniul de aplicare teritorial relevant pentru evaluări și includ utilizarea statistică a datelor din registrele administrative⁴⁹.

Lacune în materie de date: au reprezentat un blocaj destul de frecvent în trecut. Acestea rezultă dintr-o lipsă de surse de date relevante, de armonizare a surselor de date existente și a metodologiilor de

⁴⁹ Articolul 7 alineatul (2) din regulamentul de punere în aplicare.

colectare a datelor, de date suficiente pentru a efectua analize ale seriilor de timp și din punerea în aplicare limitată sau întârziată a anumitor intervenții etc. Planul de evaluare ar trebui să includă acțiuni pentru remedierea acestor lacune. O acțiune-cheie în acest sens este asigurarea faptului că **sistemele de date** sunt instituite cu configurația necesară și că pot fi operaționale la timp. Învățămintele desprinse din perioada de programare anterioară sunt foarte relevante în acest sens.

Întrebări-cheie de avut în vedere

- Ce date sunt necesare pentru diferite evaluări (date privind valorile indicatorilor comuni și ale altor indicatori, alte informații cantitative și calitative etc.)?
- Ce surse de date sunt disponibile și ce alte surse sunt necesare?
- Care sunt lacunele în materie de date care trebuie luate în considerare?
- Care sunt principalele aspecte metodologice care trebuie analizate pentru abordarea lacunelor în materie de date?
- Cum este evaluată disponibilitatea datelor, în lumina experiențelor anterioare?
- Ce sisteme de date există deja și cum pot fi adaptate/revizuite?
- Care sunt condițiile și eventualele cerințe legale pentru accesul la datele restricționate?
- Ce mecanisme sunt necesare pentru a se asigura că evaluatorii pot accesa datele necesare pentru evaluări?
- Cum vor fi asigurate definiții clare și comune între diferitele părți interesate/furnizori de date în timpul colectării datelor?
- Care sunt resursele necesare (financiare, tehnice, umane etc.) pentru colectarea datelor?

Aspecte teritoriale

Demersurile instituționale și mecanismele de asigurare a controlului calității iau în considerare domeniul de aplicare teritorial relevant pentru evaluări și includ utilizarea statistică a datelor din registrele administrative⁵⁰. Printre aspectele specifice care trebuie luate în considerare se numără:

- Acorduri privind furnizarea de informații cu autoritățile regionale. De asemenea, este relevant să se definească la nivel intern, în fiecare regiune, eventualele acorduri pentru obținerea de informații cu alți agenți care își desfășoară activitatea la nivel regional.
- Pentru ca informațiile să fie agregate în timp util, este important să se ofere regiunilor orientări concrete care să permită furnizarea omogenă de date/informații în același timp.
- Este necesar ca informațiile colectate să permită o dezagregare convenabilă la nivel teritorial/regional, după caz.
- Este relevant să se ia în considerare și să se analizeze rolul regiunilor, atât în calitate de furnizori, cât și de utilizatori potențiali.

⁵⁰ Articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2022/1475.

Prezentare orientativă a acestei secțiuni

1. Proceduri și mecanisme de monitorizare
2. Nevoile de date și sursele de date pentru evaluări
3. Mecanisme privind datele
4. Lacune în materie de date și acțiuni pentru remedierea acestora
5. Nevoi de consolidare a capacităților

3.6 Comunicare și măsuri subsecvente

Ce aspecte trebuie incluse în această secțiune a planului de evaluare?

Această secțiune a planului de evaluare ar trebui să descrie abordările și instrumentele de comunicare și monitorizare, utilizând învățămintele desprinse din perioadele de programare anterioare și stabilind standarde minime pentru comunicarea și monitorizarea rezultatelor evaluării. Prezentele orientări propun un conținut suplimentar pentru secțiunea privind datele și informațiile, astfel cum este descris în tabelul de mai jos.

Tabelul 7 – Conținutul propus pentru secțiunea 6 din planul de evaluare

Conținut minim ⁵¹	Conținut suplimentar	Justificare
Descrierea canalelor/mecanismelor de diseminare a constatărilor evaluării în rândul destinatarilor-țintă Descrierea mecanismelor pentru urmărirea subsecventă și utilizarea rezultatelor evaluării	Descrierea planului de comunicare	Ar trebui să existe nu numai o diseminare, ci și un plan general de comunicare.
	Obiective pentru comunicarea constatărilor evaluării	Aceasta ar trebui să fie o parte inerentă a oricărui proces de comunicare.
	Rolul rețelelor naționale PAC	Rețelele PAC reprezintă un canal esențial de comunicare și diseminare, și se cuvine să se pună accentul pe o descriere mai detaliată a rolului acestora.
	Rolul comitetului de monitorizare	Comitetul de monitorizare joacă un rol important în examinarea progreselor înregistrate în ceea ce privește măsuri subsecvente ca urmare a constatărilor evaluării, inclusiv a recomandărilor.
Legăturile dintre prezenta secțiune cu alte secțiuni ale planului de evaluare <ul style="list-style-type: none"> • <u>Secțiunea 1 – Obiective și nevoi</u>: rezultatele evaluărilor (teme și activități) vor fi comunicate și se va da curs recomandărilor. • <u>Secțiunea 2 – Guvernanță și coordonare</u>: actorii/organismele implicate în structurile de guvernanță vor avea o contribuție la conceperea și punerea în aplicare a canalelor și activităților de comunicare și monitorizare. • <u>Secțiunea 3 – Analiza privind părțile interesate</u>: unele părți interesate vor avea un rol special în comunicare și/sau în monitorizarea constatărilor evaluării. • <u>Secțiunea 4 – Calendar</u>: activitățile de comunicare și de monitorizare trebuie să fie luate în considerare în calendarul planului de evaluare. 		

⁵¹ Anexa II secțiunea 6 la Regulamentul (UE) 2022/1475.

Termeni-cheie de avut în vedere

O descriere a modului în care **concluziile evaluării** vor fi comunicate **destinatariilor-țintă**, inclusiv o descriere a **mecanismelor stabilite** pentru **urmărirea subsecventă** și utilizarea rezultatelor evaluării.

Constatările evaluării: rezultatele evaluărilor, inclusiv concluziile și recomandările, ar trebui să se bazeze pe dovezi solide. Acestea pot fi apoi utilizate de destinatarii-țintă în diferite scopuri, de exemplu, pentru a îmbunătăți punerea în aplicare (gestionarii planurilor strategice PAC), pentru a planifica viitoarele politici (factorii de decizie politică), pentru a sensibiliza publicul cu privire la rezultatele politicii (publicul larg).

Comunicare: aceasta asigură transmiterea constatrilor evaluării („CE ANUME”) către destinatarii potriviți („CINE”), în formatul adecvat („CUM”) și la momentul potrivit („CÂND”).

Destinatarii-țintă: sunt părți interesate de evaluare la nivelul UE, la nivel național și regional, cum ar fi factorii de decizie, evaluatorii, cercetătorii, beneficiarii și publicul larg.

Mecanisme instituite: acestea se referă la canalele de informare, și anume la mijloacele prin care sunt diseminate rezultatele evaluării (de exemplu, e-mail, internet, intranet, buletin informativ, evenimente).

Urmărirea subsecventă a rezultatelor evaluării: se poate realiza prin diferite mecanisme (de exemplu, planuri de acțiune, seminare, ateliere, comitete, intermedierea schimbului de cunoștințe⁵²) pentru a integra lecțiile și recomandările din evaluări în punerea în aplicare a planului strategic PAC și în ciclul de elaborare a politicilor, inclusiv în elaborarea viitoarei politici. Utilizarea cunoștințelor generate de evaluări este scopul principal al oricărei evaluări. Utilizarea cunoștințelor ar trebui analizată în continuare și partajată în mod sistematic. Progresele înregistrate în ceea ce privește măsurile subsecvente ca urmare a constatrilor evaluării reprezintă una dintre funcțiile comitetului de monitorizare⁵³.

Întrebări-cheie de avut în vedere

În ceea ce privește comunicarea:

- Ce nevoi de comunicare există în statele membre?

⁵² Expresia „intermediere a schimbului de cunoștințe” este bine descrisă în *Evaluation Matters – The Evaluation Policy for European Union Development Cooperation* (Aspecte privind evaluarea – Politica de evaluare pentru cooperarea în materie de dezvoltare a Uniunii Europene) (<https://op.europa.eu/s/w7MN>). „Intermedierea schimbului de cunoștințe” este o etapă distinctă în procesul de promovare a adoptării constatrilor. Aceasta implică utilizarea cunoștințelor privind modul în care va influența schimbarea. Coordonatorul evaluării are responsabilitatea de a se asigura că acest lucru are loc. Cu toate acestea, utilizatorii principali sunt cei mai în măsură să promoveze dovezile și constatările din conținutul evaluării. Coordonatorul evaluării îi ajută utilizatorii principali să stabilească un plan de acțiune pentru modul în care intenționează să facă acest lucru. Aceasta poate include:

- identificarea oportunităților în ciclul de planificare internă atunci când evaluarea ar trebui utilizată în procesul decizional și a responsabilului pentru aceste contribuții;
- identificarea oportunităților externe de a utiliza dovezile și constatările evaluării pentru a influența schimbarea;
- efectuarea de meta-evaluări (sinteză sistematică a evaluărilor) pentru a reuni învățarea de bază pe teme similare.

⁵³ Articolul 124 alineatul (3) litera (d) din Regulamentul (UE) 2021/2115.

- Care este cea mai bună modalitate de comunicare a rezultatelor evaluării și cum se poate ajunge la părțile interesate relevante?
- Ce canale de informare pot fi luate în considerare?

În ceea ce privește publicul-țintă:

- Care este publicul-țintă (părțile interesate relevante) pentru evaluare în general și pentru rezultatele fiecărei evaluări specifice?

În ceea ce privește rolurile:

- Care este rolul comitetului de monitorizare în procesul de comunicare și urmărire subsecventă?
- Care este rolul rețelei naționale PAC în procesul de comunicare și urmărire subsecventă?
- Ce roluri joacă autoritatea de management, agenția de plăți, coordonatorii intervențiilor, administrațiile regionale etc. în acest sens?
- Ce alte structuri există pentru comunicarea rezultatelor evaluării (grupuri de lucru, rețele etc.)?

În ceea ce privește urmărirea măsurilor subsecvente:

- Cum se poate urmări utilizarea rezultatelor evaluării și a recomandărilor?
- Cum se poate asigura că rezultatele evaluării îmbunătățesc punerea în aplicare a programului?

Aspecte teritoriale

- Este foarte important ca rezultatele evaluărilor să poată fi utilizate de regiuni și integrate în procesul decizional privind toate intervențiile care sunt definite/modificate și gestionate la nivel regional.
- Evaluările ar trebui, de asemenea, să vizeze obținerea unor concluzii generale care să fie relevante pentru diferitele regiuni. În acest scop, anumite evaluări la nivel național pot include studii de caz care să permită formularea de concluzii la nivel regional. O opțiune bună ar putea fi ca anumite tehnici să furnizeze rezultate la nivel național și regional (de exemplu, o anchetă omogenă care să poată fi analizată individual pentru fiecare regiune).
- În plus, este relevant să se includă mecanisme de abordare/discutare a rezultatelor evaluării și a implicațiilor acestora la nivel regional cu autoritățile regionale.

Prezentare orientativă a acestei secțiuni

1. Abordarea utilizată și învățămintele desprinse din perioadele de programare anterioare
2. Obiective privind comunicarea constatărilor evaluării
3. Planul general de comunicare, inclusiv canalele de comunicare și publicul-țintă
4. Abordarea privind urmărirea subsecventă pentru a asigura punerea în aplicare a recomandărilor de evaluare și utilizarea rezultatelor evaluării

3.7 Resurse, suport tehnic și consolidarea capacităților

Ce aspecte trebuie incluse în această secțiune a planului de evaluare?

Această secțiune a planului de evaluare ar trebui să descrie resursele necesare pentru punerea sa în aplicare și orice activități de sprijin tehnic și de consolidare a capacităților. Conținutul acestei secțiuni ar trebui să asigure o capacitate suficientă, înțeleasă în sens larg, disponibilă pentru punerea în aplicare a planului de evaluare.

Tabelul 8 – Conținutul propus pentru secțiunea 7 din planul de evaluare

Conținut minim ⁵⁴	Conținut suplimentar	Justificare
Descrierea resurselor (umane, financiare și tehnice, inclusiv IT) Descrierea sprijinului pentru punere în aplicare: nevoile de sprijin ale părților interesate și ale administrațiilor (la nivel național, regional, local, inclusiv GAL-uri), suport tehnic, orientări, consolidarea capacităților	Plan structurat de consolidare a capacităților pentru GAL-uri în vederea evaluării strategiilor de dezvoltare locală	GAL-urile și-au îmbunătățit cultura evaluării, dar experiența din perioada 2014-2020 arată că există încă nevoi în special în ceea ce privește cadrele de evaluare și metodele de evaluare ⁵⁵ . Existența unui plan specific privind consolidarea capacităților contribuie, de asemenea, la îmbunătățirea culturii GAL-urilor privind evaluarea.

⁵⁴ Anexa II secțiunea 7 și articolul 7 alineatele (3) și (4) din Regulamentul (UE) 2022/1475.

⁵⁵ Diverse activități de consolidare a capacităților ale serviciului de asistență pentru evaluare sprijină această constatare, de exemplu https://enrd.ec.europa.eu/sites/default/files/evaluation_publications/fs-026-it-lags.pdf, precum și [Studiul de sprijin pentru evaluare privind impactul inițiativei LEADER asupra dezvoltării teritoriale echilibrate](#).

Legăturile dintre prezenta secțiune cu alte secțiuni ale planului de evaluare

- Secțiunea 1 – Obiectiv și nevoi: planificarea resurselor ar trebui să țină seama de temele și activitățile de evaluare planificate.
- Secțiunea 4 – Calendar: orice sprijin tehnic și activități de consolidare a capacităților trebuie să fie incluse în calendar.
- Secțiunile 2 și 3 – Guvernanță și coordinare / Analiza privind părțile interesate: actorii/organismele/structurile implicate în guvernanță și alte părți interesate vor avea nevoi în ceea ce privește consolidarea capacităților care ar trebui luate în considerare.

Termeni-cheie de avut în vedere

O descriere a **resurselor** necesare și prevăzute pentru punerea în aplicare a planului de evaluare, inclusiv indicarea capacității administrative, a datelor, a resurselor financiare și a nevoilor în materie de IT.

Descrierea furnizării sprijinului pentru punerea în aplicare a programului, menționat la articolul 7 alineatele (3) și (4) din prezentul regulament, inclusiv a **sprijinului tehnic și a activităților de consolidare a capacităților** desfășurate pentru a se asigura punerea în aplicare pe deplin a planului de evaluare, precum și a sprijinului planificat acordat GAL-urilor pentru evaluarea strategiilor de dezvoltare locală.

Resurse: se referă la resursele financiare, tehnice și umane necesare pentru punerea în aplicare a planului de evaluare. Resursele tehnice includ, de exemplu, sisteme de date, baze de date, instrumente informatice etc.

Suport tehnic și consolidarea capacităților: se referă la competențe, precum și la orice sprijin extern necesar pentru punerea în aplicare a planului de evaluare (de exemplu, analiză, instrumente, orientări). Pot fi incluse competențe tehnice/informatice, competențe metodologice și/sau analitice. Sprijinul și consolidarea capacităților sunt oferite după identificarea nevoilor de sprijin ale părților interesate și ale administrațiilor implicate în evaluările planurilor strategice PAC la nivel național, regional și local, inclusiv ale GAL-urilor⁵⁶. Sprijinul poate fi acordat sub formă de sesiuni de formare, orientări și orice alte activități relevante de consolidare a capacităților, oferite de rețeaua națională PAC sau în colaborare cu aceasta⁵⁷. Aceste activități ar trebui să ia în considerare capacitatea diversă a instituțiilor și a părților interesate în domeniul monitorizării și evaluării⁵⁸. În același timp, activitățile de consolidare a capacităților în ceea ce privește evaluarea contribuie, de asemenea, la sensibilizarea cu privire la importanța evaluării și a culturii evaluării.

⁵⁶ Articolul 7 alineatul (3) din Regulamentul (UE) 2022/1475.

⁵⁷ Articolul 7 alineatul (4) din Regulamentul (UE) 2022/1475.

⁵⁸ Articolul 7 alineatul (3) din Regulamentul (UE) 2022/1475.

Întrebări-cheie de avut în vedere

- Există resurse relevante (umane, financiare și tehnice) disponibile pentru punerea în aplicare a planului de evaluare?
- Cum pot fi obținute resursele relevante, dacă sunt necesare?
- Care sunt nevoile de consolidare a capacităților pentru punerea în aplicare a planului de evaluare și cum pot fi identificate acestea pe parcursul perioadei de punere în aplicare?
- Ce activități de sprijin și de consolidare a capacităților de evaluare sunt mai relevante și pentru ce instituții și părți interesate sunt relevante?
- Cum se planifică și se pune în aplicare consolidarea capacităților la nivel național, regional și local, inclusiv pentru GAL-uri?
- Care este bugetul disponibil pentru diferitele activități de evaluare?

Aspecte teritoriale

- În funcție de rolul asumat de regiuni în punerea în aplicare a planului de evaluare, este important să se asigure că acestea dispun de resursele financiare și tehnice necesare.
- Este necesar să se aibă în vedere acțiuni de formare și alte acțiuni de sprijin care să garanteze participarea adecvată a regiunilor la procesul de evaluare.

Prezentare orientativă a acestei secțiuni

1. Resursele necesare pentru punerea în aplicare a planului de evaluare (financiare, umane, de date, informatice)
2. Suport tehnic și activități de consolidare a capacităților (listă, conținut, calendar)
3. Plan structurat de consolidare a capacităților pentru GAL-uri

ANEXA – DEFINIȚIILE CRITERIILOR DE EVALUARE

Definițiile utilizate pentru criteriile de evaluare sunt cele prezentate în instrumentul nr. 47 din setul de instrumente pentru o mai bună legiferare⁵⁹ și rezumate în caseta următoare.

Caseta 1 – Definiții utilizate pentru criteriile de evaluare

EFICACITATE

Analiza eficacității măsoară succesul acțiunilor UE în ceea ce privește atingerea obiectivelor lor sau realizarea progreselor în acest sens. Evaluarea ar trebui să contribuie (a) la formarea unei opinii privind progresele înregistrate până în prezent și (b) la stabilirea rolului acțiunii UE în realizarea schimbărilor observate. Analiza eficacității ar trebui, de asemenea, să examineze atent beneficiile intervenției UE, întrucât acestea revin diferitelor părți interesate (O mai bună legiferare, instrumentul nr. 47, p. 403).

Există două niveluri care trebuie luate în considerare în ceea ce privește eficacitatea: a) eficacitatea operațională, pentru care progresele înregistrate în direcția îndeplinirii obiectivelor specifice ale PAC sunt evaluate pe baza valorilor-țintă ale indicatorilor de rezultat, și b) impactul, pentru care progresele înregistrate în direcția îndeplinirii obiectivelor generale și specifice ale PAC sunt evaluate pe baza indicatorilor de impact.

EFICIENȚĂ

Eficiența ia în considerare resursele utilizate de o intervenție pentru anumite schimbări generate de intervenție. Analiza eficienței ar trebui să analizeze atent costurile intervenției UE, deoarece acestea revin unor părți interesate diferite. Analiza eficienței ar trebui, de asemenea, să compare costurile identificate cu beneficiile identificate în temeiul criteriului de eficacitate, precum și să exploreze potențialul de simplificare și de reducere a sarcinii (O mai bună legiferare, instrumentul nr. 47, p. 404-405).

RELEVANȚĂ

Relevanța analizează relația dintre nevoi și probleme la momentul introducerii intervenției și pe parcursul punerii sale în aplicare. Relevanța ar trebui să analizeze, de asemenea, relația dintre nevoile și problemele actuale și viitoare din UE și obiectivele intervenției (O mai bună legiferare, instrumentul nr. 47, p. 407).

COERENȚĂ

Evaluarea coerenței implică analizarea măsurii în care diferitele intervenții, politici ale UE/internaționale sau elemente de politică naționale/regionale/locale funcționează împreună (sau nu). Verificarea coerenței „interne” înseamnă analizarea modului în care diferitele componente ale aceleiași intervenții a UE funcționează împreună pentru atingerea obiectivelor acesteia. Verificarea coerenței „externe” înseamnă că pot fi efectuate controale similare în legătură cu alte intervenții („externe”), la diferite niveluri. După caz, analiza coerenței poate implica verificarea conformității intervențiilor cu obiectivele Pactului verde european sau a conformității intervenției cu obiectivele generale de mediu (cum ar fi Legea climei) sau cu alte politici care vizează mediul (O mai bună legiferare, instrumentul nr. 47, p. 408).

VALOAREA ADĂUGATĂ LA NIVELUL UNIUNII

Valoarea adăugată la nivelul UE urmărește schimbările care se datorează intervenției UE, în plus față de ceea ce s-ar fi putut aștepta în mod rezonabil de la acțiunile naționale ale statelor membre. În temeiul principiului subsidiarității (articolul 5 din Tratatul privind Uniunea Europeană) și în domeniile de competență neexclusivă, UE ar trebui să acționeze numai atunci când obiectivele pot fi realizate mai bine printr-o acțiune a Uniunii decât printr-o acțiune a statelor membre (O mai bună legiferare, instrumentul nr. 47, p. 409).

⁵⁹ Setul de instrumente pentru o mai bună legiferare – Capitolul 6 (europa.eu).

European Evaluation Helpdesk for the CAP

Rue Belliard 12,
1040 Brussels, Belgium
+32 2 808 10 24

evaluation@eucapnetwork.eu

https://eu-cap-network.ec.europa.eu/index_en

Funded by
the European Union